Projekt „Life Drawa Bis” w odpowiedzi na postępujące zmiany klimatu

12.5.2026 - | Uniwersytet Szczeciński

11 maja 2026 roku w rektoracie Uniwersytetu Szczecińskiego odbył się briefing poświęcony realizacji projektu pod nazwą „LIFE Drawa BIS”. Projekt o wartości blisko 5,5 mln euro będzie realizowany w latach 2026–2030 przez naszą uczelnię i partnerów.

„Life Drawa Bis – renaturyzacja dorzecza, poprawa warunków hydrologicznych w zlewni Drawy w odpowiedzi na postępujące zmiany klimatu i zagospodarowanie zlewni” to jedna z najważniejszych inicjatyw środowiskowych realizowanych obecnie w Polsce i Europie. Projekt finansowany jest ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu LIFE. Jego liderem jest Uniwersytet Szczeciński, a realizowany on będzie przez Katedrę Hydrobiologii w składzie:

- prof. dr hab. Robert Czerniawski – kierownik projektu,
- dr Tomasz Krepski – koordynator prac monitoringowych,
- dr hab. Łukasz Sługocki, prof. US – wykonawca projektu,
- mgr Iwona Goździk – wykonawca projektu,
- mgr inż. Katarzyna Kuczyńska – wykonawca projektu,
- mgr Shi Xiaohao – wykonawca projektu.

Partnerami w projekcie są: Komes Water sp. z o.o., Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.

W spotkaniu uczestniczyli:

- prof. dr hab. Waldemar Tarczyński – Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego,
- prof. dr hab. Robert Czerniawski – Dyrektor Instytutu Biologii US,
- Maciej Humiczewski – Dyrektor Generalny w Komes Water sp. z o.o.,
- Andrzej Miluch – Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie.

> *„LIFE Drawa BIS” to projekt nie tylko naukowy, ale przede wszystkim praktyczny. Uzyskane finansowanie pozwoli na renaturyzację jednej z najwspanialszych polskich rzek – Drawy. Zmiany klimatyczne są faktem, mieliśmy w ostatnich latach kilka katastrof ekologicznych. Bez wiedzy naszych naukowców i instytucji, które zajmują się polskimi wodami, niestety doszłoby do degradacji środowiska. Dlatego dziękuję naszym naukowcom i partnerom za podjęcie działań, bo to cenny przyrodniczo rejon – uznawany za najbardziej zielony w Europie – i chcielibyśmy, żeby tak pozostało* – powiedział prof. dr hab. Waldemar Tarczyński – Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego.

Podczas spotkania przedstawiono główne założenia projektu, zakres planowanych działań renaturyzacyjnych oraz ich znaczenie dla ochrony bioróżnorodności i adaptacji do zmian klimatu. Szczególnym wyróżnikiem przedsięwzięcia jest fakt, że rzeka Drawa została w Unii Europejskiej objęta podwójnym dofinansowaniem w programie LIFE, co potwierdza jej wyjątkową wartość przyrodniczą w skali kontynentu. Zadanie to jest więc kontynuacją poprzedniego, które w ramach projektu LifeDrawa realizowała Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie z partnerami, m.in. Drawieńskim Parkiem Narodowym. Głównym priorytetem inicjatywy jest poprawa warunków bytowania chronionych gatunków flory i fauny w dorzeczu Drawy – zgodnie z celami

polityki UE w zakresie ochrony, utrzymania i odtwarzania kapitału naturalnego w ekosystemach morskich, słodkowodnych i lądowych.

> *Pierwszy projekt, który był realizowany w Polsce na Drawie, zyskał duże jak na tamten czas dofinansowanie. W tamtym czasie był to najdroższy projekt w Unii Europejskiej dotyczący renaturyzacji rzek. Już wtedy Drawa została zauważona i uznana za wyjątkową pod względem przyrodniczym na tle innych rzek Europy. Dotąd Drawę w znacznej części udrożniono, jeśli chodzi o migrację ryb, w szczególności łososia atlantyckiego, którego ostatni osobnik w Polsce wyginął właśnie w tej rzece w 1986 roku. Jednak udało się przywrócić łososia na te wody. Teraz chcielibyśmy się zająć problemem hydrologicznym, mającym wpływ na wyniki biologiczne, którymi wcześniej się zajmowano. Chodzi o retencję wody, problemy związane ze zmianami klimatu – suszę i obniżanie wód – i próbę ich minimalizacji poprzez zabiegi, które powinny przynieść efekt na lata* – podkreślił prof. dr hab. Robert Czerniawski – Dyrektor Instytutu Biologii US i kierownik projektu.

Cel zostanie osiągnięty poprzez zwiększenie liczby gniazd tarłowych łososia atlantyckiego (*Salmo salar*) o około 50% i populacji skójki gruboskorupowej (*Unio crassus*) o około 15% w rzekach Drawa i Płociczna oraz o około 60% w rzece Korytnica do 2030 r. Oczekuje się, że powierzchnia siedlisk włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) wzrośnie o około 25%, a około 56 km rzek zostanie przywróconych do dobrego stanu do 2030 roku.

> *Cieszę się, że projekt, który rozpoczynaliśmy w 2014 roku może być kontynuowany. Realizowany był w oparciu o założenia merytoryczne, które opracowano w wyniku badań monitoringowych, inwentaryzacji przyrodniczych i opracowań planów ochronnych obszaru Natura 2000. Głównym celem była poprawa stanu ekologicznego siedlisk rzeki i ekosystemu. Myślę, że działania, które będą podejmowane w ramach kontynuacji projektu, uzupełnią to, co realizowaliśmy w latach 2014–2022* – powiedział Andrzej Miluch z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Zakres przedsięwzięcia obejmuje projektowanie, realizację prac oraz monitoring jego wyników. Zidentyfikowano trzydzieści zadań technicznych prowadzących do osiągnięcia celu przyrodniczego i poprawy odporności zlewni na presję antropogeniczną. Plan prac renaturyzacyjnych obejmuje m.in. sekwencje bystrzy żwirowo-kamiennych spowalniających odpływ wody, urozmaicenie struktury dna i brzegów oraz udrażnianie przeszkód poprzecznych w korytach rzek. Działania te zróżnicują parametry hydrauliczne (lokalne zmiany prędkości i energii, zróżnicowana morfologia) i spowolnią odpływ wody ze zlewni. Ograniczenie okresów niedoboru wody oznacza lepszą dostępność zasobów dla organizmów wodnych.

> *W tym projekcie będziemy realizować działania stricte techniczne, by poprawić warunki bytowe oraz chronić konkretne gatunki i siedliska. Chodzi o czynności hydrologiczne. Ochrona wód musi polegać na poprawie warunków wodnych zlewni. Projekt ma pomóc w przygotowaniu się na niedobory wody i przeciwdziałaniu suszy. Planujemy działania na kilkudziesięciu kilometrach Drawy i jej dopływów po to, by oddziaływać na cały obszar, z którego woda do tych rzek dopływa i po to, żeby zostawała ona w gruncie, aby w momencie, kiedy nie pada i pojawia się problem z suszą, rzeka Drawa miała umożliwiony dopływ z terenów przyległych* – wskazał Maciej Humiczewski – Dyrektor Generalny w Komes Water sp. z o.o.

Nawadnianie torfowisk ograniczy emisję CO2, wspierając cele Europejskiego Zielonego Ładu w walce z gazami cieplarnianymi. Wprowadzenie innowacji w postaci planowanego treningu narybku oraz instrukcji utrzymania wód ma na celu zapewnienie prośrodowiskowego podejścia do utrzymania wód w zasięgu oddziaływania projektu (zapewnienie trwałości projektu). Osiągnięte wyniki oraz instrukcje utrzymania wód uzgodnione z kluczowymi organami (PGW Wody Polskie i RDOŚ) zostaną rozpowszechnione wśród innych beneficjentów programu LIFE.

Zachęcamy do obejrzenia relacji z wydarzenia, którą przygotowała UNIWIZJA – Telewizja Uniwersytetu Szczecińskiego.

https://usz.edu.pl/projekt-life-drawa-bis-w-odpowiedzi-na-postepujace-zmiany-klimatu